

Valtuutettu Mika Koiviston ym. valtuutettujen aloite ilmastosuunnitelman ottamisesta uudelleen tarkasteltavaksi

Kaupunginvaltuusto 01.11.2021 § 175

Valtuutettu Mika Koivisto jätti seuraavan aloitteen:

“Raision kaupunginvaltuusto päätti 24.5.2021 Raision kaupungin ilmastosuunnitelmasta ja päätöksessä todettiin, että kaupungin tavoitteena on vähentää päästöjä 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 1990.

Asian käsittelyn aikana ei tuotu esiin päätöksestä syntyviä kustannuksia edes kompensatiotoimista saati mitä ne olisivat. Joudutaanko maksamaan jotain ja paljonko, jos tavoitteeseen ei päästä?

Noin puolet Raision päästöistä lasketaan aiheutuvan kaupungin alueen liikennemääristä. Niistä ¾-osaa syntyy valtion teillä ja päästöt olivat lisääntyneet ennen koronaa 4 vuodessa 11 %. Suurissa kaupungeissa ja eteläisessä Suomessa autokanta sähköistyy nopeimmin mutta raisiolaisen autokannan näköjään oletetaan sähköistyvän maan keskiarvon mukaan. Kaupunki ei ylipäätään voi käytännössä vähentää yksityisen liikenteen päästöjä.

80 prosentin tavoite päästövähennyksestä on perusteltu vain sillä, että muutkin ovat sen asettaneet. Vähennystoimiksi on valikoitunut "roskien lajittelua" ja muuta auttamattoman vähäistä. Tavoite on liian kunnianhimoinen.

Raision kaupunki päätyy kompensoimaan päästöjä, eli joudumme maksamaan siitä, ettemme voi toteuttaa muiden käsissä olevia asioita. Emme myöskään voi todeta edistymistämme päästömittareista. Se raha on pois tulevaisuuden palveluista. Rankaisemme velkojemme maksajia muiden tekemättömyyksistä.

Siksimä, kaikkien raisiolaisten parhaaksi:

Esitämme, että Raision kaupungin ilmastosuunnitelma otetaan uudelleen tarkasteltavaksi ja eri tavoitevaihtoehtojen kustannusvaikutukset selvitetään.

Lisäksi selvitetään eri tavoitetasojen realistinen saavutettavuus, jos ja kun liikenteen ja kaukolämmön päästöihin ei voida Raisiossa erikseen vaikuttaa vaan päästöjen lasku seuraa kansallista trendiä.

Myös kompensatioiden merkitys ja kustannukset tulee selvittää ja kertoa täsmällisemmin.

Raisiossa 1.11.2021

Raision Perussuomalaisten valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet:

Mika Koivisto	Mikko Kangasoja
Mikko Tammelin	Jyrki Heiskari
Evert Grönblom	Pirita Efe
Heikki Suominen	Tapio Soiniitty
Heikki Laine”	

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 416

- - Kaupunginhallitus lähettää - - valtuutettu Mika Koiviston aloitteen ilmastosuunnitelman ottamisesta uudelleen tarkasteltavaksi konsernipalveluyksikön valmisteltavaksi - -

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 182
611/00.01.02.00/2023

Valmistelija: ilmastokoordinaattori Ulrika Nordblom,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Mika Koiviston ym. aloitteessa (asianro 1131/00.01.02/2021) esitetään Raision Ilmasto-ohjelman päästövähennystavoitteen ottamista uudelleen tarkasteluun, jotta tavoitteen kustannusvaikutukset voidaan selvittää. Aloitteen taustalla on huoli päästöjen kompensoinnin kustannuksista siinä tapauksessa, että kaupunki ei saavuta Ilmasto-ohjelmassa asetettua päästövähennystavoitetta. Aloitteessa myös kyseenalaistetaan kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa liikenteen päästöihin ja seurata päästövähennystoimien vaikutusta päästöihin.

Kaupunginhallitus päätti 15.11.2021 § 416 lähettää valtuutettu Mika Koiviston aloitteen ilmastosuunnitelman ottamisesta uudelleen tarkasteltavaksi konsernipalveluyksikön valmisteltavaksi. Aloitevastausta on valmisteltu yhdessä kaupunkikehityspalvelujen ja konsernipalveluyksikön kesken.

Vastaus

Raision Ilmastosuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi, että kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Tavoite on määritelty niin, että vuoden 1990 päästöistä vähennetään 80 % tavoitevuoteen mennessä. Tavoite on linjassa muiden hiilineutraaliustavoitteita asettaneiden kuntien tavoitteiden ja kansallisen päästövähennystavoitteen kanssa. Muun muassa Turun kaupunki on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuonna 2029 ja jo yli 80 suomalaista kuntaa kuuluu Hinku-verkostoon, jonka yhteisenä tavoitteena on vähentää päästöjä 80% vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Suomen kansallisena tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen saavuttamista on vahvistettu uudella ilmastolailla, joka tuli voimaan 1.3.2023. Ilmastolain mukaan kaikkien Suomen kuntien tulee laatia ilmastosuunnitelma, jossa määritellään kunnan päästövähennystavoite, toimet, joilla tavoitteeseen päästään ja toimenpiteiden seuranta. Raision ilmastosuunnitelmassa asetettu tavoite ja ympäristöohjelmaan suunnitellut toimenpiteet vastaavat ilmastolain vaatimuksiin. Uuden ilmastolain velvoitteiden ja kansallisen päästövähennystavoitteen vuoksi Raision on syytä pitää kiinni ilmastosuunnitelmastaan, ja tavoitteista, joihin siinä on sitouduttu.

Vaikka ilmastolaki velvoittaa kunnat asettamaan itselleen päästövähennystavoitteen, siinä ei ole säädetty sanktiota siitä, että tavoite jäisi saavuttamatta. Tavoitteesta jäämisestä ei siis seuraa valtion taholta sakkoa tai velvoitetta kompensoida jäljelle jääneitä päästöjä.

Ilmastotavoitteisiin on silti tärkeää suhtautua vakavasti, sillä ilmaston lämpeneminen on vakava ympäristöuhka, jonka seuraukset vaikuttavat toteutuessaan laajasti elinympäristöömme, terveyteemme, turvallisuuteemme ja jopa poliittiseen vakauteen. Ilmastotoimien toteuttamatta jättämisen seuraukset syntyvät itse ilmastonmuutoksen etenemisestä välillisinä seurauksina, jotka ilmiön edetessä tulevat paljon kalliimmiksi, kuin ennalta ehkäisevät toimet.

Ilmastotoimiin suunnattavien investointien yhteydessä on hyvä muistaa, että niillä torjutaan muutosta, johon mukautuminen olisi vielä kalliimpaa tai jopa mahdotonta. Ilmastoinvestoinnit myös yleensä maksavat itsensä takaisin lyhyellä aikavälillä, sillä kyse on useimmiten energiankäytön tehostamisesta, materiaalien tehokkaammasta käytöstä tai toimintojen järjeistämistä, kuten logistiikkaketjujen kehittämisestä. Onnistuessaan ilmastotyö ja siihen tehdyt panostukset vähentävät kustannuksia jatkossa ja ylläpitävät hyvinvointia uusien teknologioiden ja toimintamallien ympärille syntyvien työpaikkojen myötä, ja takaamalla luonnon kantokyvyn myös tulevaisuudessa.

Raision kaupunki on jo aloittanut työn liikenteen päästöjen vähentämiseksi käynnistämällä kävely- ja pyöräliikenteen edistämissuunnitelman laatimisen. Raision kävely- ja pyöräliikenteen edistämissuunnitelman taustalla on Liikenne- ja viestintäministeriön 2018 julkaisemassa valtakunnallisessa Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa määritelty tavoite, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä 30% matkoista tehtäisiin kävellen tai polkupyörällä. Kävely- ja pyöräliikenteen edistämisen lisäksi kaupunki voi vaikuttaa liikenteen päästöihin mm. edistämällä liikenteen sähköistymistä lisäämällä autojen sähkölatauspaikkoja ja kehittämällä joukkoliikennettä.

Ilmastotyöllä on suorat yhteydet kaupungin imagoon ja tulevaisuuden kehitykseen. Kaupungissa tehtävä näkyvä ja tavoitteellinen ilmastotyö on myös kilpailuvaltti, kun alueelle houkutellessa uusia asukkaita ja yrityksiä. Asukkaille ilmastotyön tulokset näkyvät mm. viihtyisyyttä lisäävinä viheralueina ja panostuksina toimivaan joukkoliikenteeseen ja kevyeen liikenteeseen. Yrityksille vihreillä toimialaverkostoilla on tulevaisuudessa kasvava merkitys sijoittumisen kannalta. Vihreän siirtymän yritykset ja niiden tuottama teknologinen kehitys tuo Suomeen tulevaisuudessa miljardiluokan investoinnit, joten alan yritysten tuominen Raisioon ja niiden toiminnan tukeminen on merkittävää aluetalouden kannalta. Alueen asukkaat ja yritykset ovat merkittävässä roolissa ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta siksi, että kaupungin alueen päästöistä vain noin 10 % muodostuu kaupungin omasta toiminnasta. Asukkaiden ohjaaminen ja kestävien arjen valintojen mahdollistaminen ja vihreää siirtymää tukevien yritysverkostojen luominen ovat ratkaisevassa asemassa päästövähennyksien tavoittelussa.

Tehdyn ilmastotyön vaikutuksia pystytään seuraamaan mm. Suomen ympäristökeskuksen (Syke) päästölaskennan avulla. Syke tuottaa päästölaskennan saman sisältöisenä kaikille Suomen kunnille ja tiedot ovat kaikkien nähtävillä Hiilineutraali Suomi –sivustolla. Kaupungille ollaan myös hankkimassa omaa järjestelmää ympäristöohjelman toteutumisen seuranta varten Ympäristöministeriön rahoittamassa Tulevaisuuden kestävä Raision –hankkeessa. Järjestelmä tulee mahdollistamaan sekä alueen päästökehityksen että kaupungin konkreettisten ilmastotekojen seurannan.

Päätösehdotus Kaupunginhallitus antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen ja ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Mika Koivisto ehdotti Mikko Kangasojan kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät jaa ja Koiviston palautusehdotusta kannattavat äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Jari Salonen, Eeva Savola, Tanja Parkko, Jarmo Rosama, Annika Ollila, Hannele Lehto-Laurila, Kristiina Engström, Emma Lindqvist, Jukka Rantala) ja 2 ei-ääntä (Mika Koivisto, Mikko Kangasoja). Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä voidaan jatkaa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.